

Spis treści

Wstęp	9
1. Rola książek literackich w rozwoju dzieci w młodszym wieku szkolnym	17
1.1. Inicjacja czytelnicza i literacka oraz rola pośrednika w kontakcie małego dziecka z książką	17
1.2. Książki literackie dla dzieci w młodszym wieku szkolnym we współczesnych badaniach pedagogicznych	21
1.3. Dobór literatury dla dzieci w młodszym wieku – kryteria	29
1.4. Kryteria doboru utworów literackich dla dzieci w młodszym wieku przez dorosłych pośredników – przegląd badań	33
2. Rola książek literackich w rozwoju dzieci niewidomych w młodszym wieku szkolnym	39
2.1. Osoby niewidome – ustalenia terminologiczne	39
2.2. Specyfika procesów kompensacyjnych w rozwoju dzieci niewidomych	46
2.3. Procesy poznawcze niewidomych dzieci, rozwój językowy, kompensacja werbalna	60
2.4. Inicjacja czytelnicza i literacka dzieci niewidomych	82
2.5. Dodatkowe funkcje kompensacyjne książek literackich istotne dla rozwoju niewidomego dziecka	88
3. Książki dla niewidomych odbiorców w ujęciu diachronicznym – forma i treść	95
3.1. Koncepcje książek dla osób niewidomych	95
3.2. Cechy formalno-wydawnicze książek dla niewidomych czytelników	102
4. Metodologia badań własnych	107
4.1. Cele badawcze	107
4.2. Problemy badawcze	115

4.3. Zmienne i wskaźniki	116
4.4. Metody gromadzenia i opracowania materiału empirycznego	119
4.5. Przebieg i obszar badań oraz charakterystyka badanej populacji	122
5. Oferta czytelnicza dla dzieci niewidomych w młodszym wieku szkolnym	129
5.1. Wielkość księgozbiorów bibliotek ośrodków szkolno- -wychowawczych	129
5.2. Zawartość księgozbiorów bibliotecznych w książki literackie dla dzieci niewidomych w młodszym wieku szkolnym i tendencje wzrostowe	136
5.3. Częstotliwość nabytków nowych książek literackich dla niewidomych dzieci w młodszym wieku szkolnym	145
5.4. Książki literackie dla niewidomych dzieci w młodszym wieku szkolnym – wypożyczenia biblioteczne	152
5.5. Szkolna oferta książek literackich dla dzieci niewidomych w młodszym wieku szkolnym	155
5.6. Uwarunkowania tworzenia oferty książek literackich dla dzieci niewidomych przez wydawnictwa i instytucje zajmujące się udostępnianiem materiałów czytelniczych dla osób z dysfunkcją wzroku	159
6. Książki literackie w procesie inicjacji czytelniczej i komunikacji literackiej małych niewidomych dzieci. Perspektywa dorosłych pośredników	163
6.1. Wprowadzanie dziecka niewidomego w młodszym wieku szkolnym w świat kultury	163
6.2. Forma książki literackiej dla dzieci niewidomych w młodszym wieku szkolnym	173
6.3. Znaczenie książki literackiej w pracy z dzieckiem niewidomym w młodszym wieku szkolnym	184
6.4. Funkcje przypisywane książkom literackim w pracy z dzieckiem niewidomym w młodszym wieku szkolnym	197
7. Preferencje lekturowe pośredników na rzecz niewidomych dzieci	209
7.1. Preferencje formalne – gatunki literackie najczęściej wybierane do pracy z uczniami niewidomymi w młodszym wieku szkolnym	209

7.2. Preferencje światopoglądowe – koncepcja człowieka i wychowania w książkach literackich dla dzieci niewidomych w młodszy m wieku szkolnym	225
7.3. Preferencje wewnątrztekstowe – kryteria wyboru książek literackich dla dzieci niewidomych w młodszy m wieku szkolnym przez nauczycieli, wychowawców i bibliotekarzy ...	238
7.4. Preferencje zewnątrztekstowe – kryteria wyboru tekstów literackich dla niewidomych dzieci w młodszy m wieku szkolnym	265
8. Uwarunkowania preferencji lekturowych pośredników na rzecz niewidomych dzieci	283
8.1. Wybory książkowe pośredników we własnej praktyce lekturowej	283
8.2. Uwarunkowania pracy analitycznej i interpretacyjnej nad tekstami literackimi dla niewidomych dzieci w młodszy m wieku szkolnym	294
8.3. Stosunek pośredników do czytelnictwa dzieci niewidomych – rozbudzanie zamięłowania do książki/typu literatury	300
8.4. Wiedza dorosłych pośredników na temat prozatorów i poetów tworzących dla dzieci	306
8.5. Preferencje lekturowe w odniesieniu do książek dziecięcych w doświadczeniach nauczycieli, wychowawców i bibliotekarzy	326
9. Koncepcja książki literackiej dla niewidomego dziecka w młodszy m wieku szkolnym	329
10. Wnioski z analizy wyników badań	347
Oferta książek literackich dla niewidomych dzieci w młodszy m wieku szkolnym	347
Pośredniczenie nauczycieli, wychowawców i bibliotekarzy pomiędzy niewidomym dzieckiem w młodszy m wieku szkolnym a książką literacką w procesie inicjacji czytelniczej, komunikacji literackiej i kształtowaniu oferty czytelniczej	349
Koncepcja książki literackiej dla niewidomego dziecka w młodszy m wieku szkolnym z punktu widzenia pośredników	355
Podsumowanie	359
Bibliografia	367

Aneksy	381
Aneks 1. Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli nauczania zintegrowanego w specjalnych ośrodkach szkolno- wychowawczych dla dzieci niewidomych i słabowidzących ..	381
Aneks 2. Kwestionariusz ankiety dla wychowawców w internatach w specjalnych ośrodkach szkolno- wychowawczych dla dzieci niewidomych i słabowidzących ...	392
Aneks 3. Kwestionariusz wywiadu dla bibliotekarzy w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych dla dzieci niewidomych i słabowidzących	403
Aneks 4. Fragment bibliotecznego księgozbioru brajlowskiego	414
Aneks 5. Książka dotykowa (brajlowsko-czarnodrukowa z grafiką dotykową) przygotowana metodą kolażu	415
Aneks 6. Strona z książki brajlowsko-czarnodrukowej z grafiką dotykową (tekst w brajlu nadrukowany jest na druku płaskim, ilustracja ma wypukłe brzegi i niektóre szczegóły), prototyp wydany przez Narodową Księgarnię	416
Aneks 7. Strony z pakietu edukacyjnego „Zwierzaki od A do Ż” autorstwa Ewy Podhorodeckiej, SOSW Bydgoszcz – wkładka z grafiką dotykową wykonaną na papierze pęczniącym oraz tematyczny tekst w druku płaskim	417
Aneks 8. Strony z brajlowsko-czarnodrukowej książki Marcina Brykczyńskiego <i>W każdym z nas są drzwi do nieba</i> , wydanej przez Centrum Myśli Jana Pawła II i Wydawnictwa Polskiego Związku Niewidomych	418
Spis tabel	419
Spis wykresów	427
Spis rysunków	432
Streszczenie	433
Summary	434